

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/171/2018
Identifikačné číslo spisu: 1108214519
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1108214519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Q. V., bývajúceho v W., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o určenie, že odmeňovanie žalobcu je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 18 C 84/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. augusta 2017 sp.zn. 6 Co 197/2017, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 11. júla 2015 č.k. 18 C 84/2008-55 zastavil konanie podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len zákon č. 71/1992 Zb.“) s odôvodnením, že žalobca (sudca všeobecného súdu) napriek výzve súdu, ktorá mu bola doručená 16. septembra 2011, nezaplatil súdny poplatok za žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhal určenia, že jeho odmeňovanie je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a ktorou zároveň žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 24. augusta 2017 sp.zn. 6 Co 197/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení uviedol, že sa stotožnil so skutkovým záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého bola žalobcovi 16. septembra 2011 doručená výzva súdu na zaplatenie súdneho poplatku, a tiež s jeho právnym záverom, že v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku bolo potrebné konanie zastaviť podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces. K danej procesnej vade malo dôjsť tým, že výzva súdu prvej inštancie na

zaplatenie súdneho poplatku za žalobu mu nebola doručená; vzhľadom na to nebol v danom prípade dôvod na zastavenie konania v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana s právnickým vzdelaním, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

6. Žalobca vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade posudzoval opodstatnenosť námietky žalobcu o existencii procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

7. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 a tiež vo viacerých rozhodnutiach vydaných za predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 konštatoval, že o odňatie možnosti konať pred súdom ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Aj v zmysle rozhodnutí najvyššieho súdu vydaných po uvedenom dni (1 Cdo 37/2017, 2 Cdo 98/2017, 3 Cdo 145/2018, 4 Cdo 124/2017, 5 Cdo 98/2018, 7 Cdo 101/2018, 8 Cdo 7/2018) dochádza k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP nesprávnym postupom súdu, ktorý sa bez splnenia procesných predpokladov odmietne zaoberať meritom veci (napríklad konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie).

8. Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.).

9. Žalobca zastáva názor, podľa ktorého v danom prípade neboli v čase rozhodovania súdu prvej inštancie splnené procesné predpoklady pre zastavenie konania, lebo mu výzva na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu nebola riadne doručená. Doručenie tejto výzvy a poučenie o následku nezaplatenia súdneho poplatku bolo pritom podmienkou pre zastavenie konania podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

10. Pri prijímaní záveru o doručení predmetnej výzvy vychádzali sudy oboch inštancií z „Výsledku reklamačného konania“ vydaného Slovenskou poštou, a.s. 15. novembra 2011 (č.l. 23 spisu), v zmysle ktorého bola zásielka obsahujúca predmetnú výzvu „dodaná adresátovi 19.9.2011 - prevzal splnomocnenec TS 273/09/01“.

11. Otázkou právnych účinkov doručenia písomnosti určenej do vlastných rúk fyzickej osoby, ku ktorému došlo tak, že písomnosť bola poštou odovzdaná tomu subjektu, ktorého adresát podľa ustanovení Poštových podmienok vydaných Slovenskou poštou, a.s. poveril, aby za neho preberal jemu určené zásielky, sa už najvyšší súd v minulosti zaoberal.

11.1. V rozhodnutí zo 4. augusta 2008 sp.zn. 5 Cdo 36/2008, ktoré bolo publikované v Zbierke

stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 39/2014, vyjadril záver, podľa ktorého splnomocnenie určitej osoby, aby za adresáta prijímala jemu adresované zásielky (podľa ustanovení Poštových podmienok k službám, ktoré podľa zákona č. 507/2001 Z.z. o poštových službách), nemožno považovať za zastupovanie v zmysle § 31 O.s.p. alebo za zastupovanie pre prijímanie zásielok podľa § 49 ods. 2 O.s.p., lebo v prípade takého plnomocenstva splnomocnenec nemá procesnoprávne postavenie zástupcu podľa § 27 O.s.p. a preberá zásielky, ktoré sú zasielané adresátovi („aby za neho prijímal jemu adresované zásielky“), teda nie jemu ako splnomocnencovi. K rovnakým záverom došiel najvyšší súd aj v rozhodnutiach sp.zn. 3 Cdo 40/2010 a 3 MCdo 4/2014; Ústavný súd Slovenskej republiky došiel k záveru o ústavnoprávnej udržateľnosti týchto záverov najvyššieho súdu (II. ÚS 122/2015).

11.2. Záver, že doručenie zásielky poštou takémuto subjektu nemá účinky doručenia zásielky adresátovi, je naďalej opodstatnený.

12. Postupom súdov oboch inštancií, ktoré konanie v danom prípade zastavili podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. napriek tomu, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku nebola žalobcovi riadne doručená a v dôsledku toho neboli ani dané predpoklady pre postup podľa tohto ustanovenia, došlo k zásahu do práva žalobcu na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP a k znemožneniu realizácie jeho procesných oprávnení.

13. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia; zároveň je aj dôvodom, so zreteľom na ktorý dovolací súd musí dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť.

14. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP).

14.1. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP).

14.2. Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bez ďalšieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.